

פק"מ או קפ"מ?

מאת: עו"ד (רו"ח) אמיר גבאי

בכוונת הרשות לניירות ערך להשיק בקרוב אפיק חיסכון נוסף כאלטרנטיבה לפק"מ ושמו קפ"מ. מהו הקפ"מ? ומה הם הבדלי המיסוי בין אפיקי החיסכון השונים

רשות ניירות ערך מקדמת בימים אלה את הקפ"מ (קרן פיקדונות ומלוות). למרות שהשם דומה עד כדי מבלבל (קפ"מ מול פק"מ), המוצר החדש דומה יותר לקרן כספית מאשר לפיקדון בנקאי. להזכירכם, קרן כספית הינה קרן נאמנות המנוהלת על ידי בית השקעות פרטי אשר הכספים בה מושקעים בנכסים שקליים בלבד כאשר המח"מ (משך חיים ממוצע) של ההשקעה הוא עד 90 יום, דהיינו קרן נאמנות ברמת סיכון נמוכה.

על בסיס המסמך האחרון שפירסמה הרשות לניירות ערך בנוגע לקפ"מ (קרן פיקדונות ומלוות) ניתן לומר כי מוצר זה מהווה תת סוג של קרן כספית שקלית, אשר תשואותיו משקפות את התשואות הגלומות בפיקדונות עתק (ג'מבו) ובמלוות קצרי מועד (עד שנה לפדיון) של ממשלת ישראל, ובכך מהווה תחליף לפיקדון הבנקאי המציע כיום לרוב הציבור שיעורי ריבית נמוכים משמעותית מתשואות אלה. בהשוואה לקרן כספית שקלית, הקפ"מ מוצר יותר סולידי. בקרן כספית הכספים מושקעים בנכסים שקליים בלבד כאשר המח"מ של ההשקעה הוא עד 90 יום. בקפ"מ הכספים מושקעים בנכסים שקליים בלבד כאשר המח"מ של ההשקעה הוא עד 60 יום בלבד. הקפ"מ יונפק כקרן מועדים קבועים שניתן לרכוש ולמכור את יחידותיה ביום קבוע, אחת לשבוע. המידע אודות הקפ"מ

יכלול אינדיקציה גם לגבי "אומדן התשואה השנתית" הגלומה בנכסי הקרן, שיתפרסם אחת לשבוע, סמוך לפני מועד ההצעה, ובכך יאפשר למי שמבקש להשקיע בה להעריך את כדאיות ההשקעה בו יחסית לחלופה הבנקאית (הפק"מ).

הבדלי מיסוי בין המוצרים השונים

*** פק"מ לא צמוד בישראל - ככלל,** שיעור המס על ריבית שנצמחה החל מה-1 בינואר 2006 הינו 15%.

*** פק"מ צמוד בישראל - ככלל,** שיעור המס על ריבית שנצמחה החל מה-1 בינואר 2012 הינו 25% (כאשר המס חל רק על ההכנסה הריאלית, שמעבר לעליית המדד).

*** קרן כספית** (קרן נאמנות) - שיעור המס על הכנסות מקרן כספית החל מה-1 בינואר 2012 הינו 25% (כאשר המס חל רק על ההכנסה הריאלית, שמעבר לעליית המדד).

*** קפ"מ - קרן פקדונות ומלוות** (קרן נאמנות) - שיעור המס על הכנסות מקרן פקדונות ומלוות החל מה-1 בינואר 2012 הינו 25% (כאשר המס חל רק על ההכנסה הריאלית, שמעבר לעליית המדד).

באשר לנזילות הכספים, פיקדון לא צמוד - לדוגמא, אחת לשבוע. פיקדון צמוד - לדוגמא, משיכה ראשונה רק בתום תקופה של שנתיים ראשונות ולאחר מכן אחת לשנה. קרן כספית - ברמה יומית. קרן פקדונות ומלוות (קפ"מ) - ברמה יומית.

במידה והאפשרות לבצע קיזוז של הפסדים משוק ההון כנגד הכנסות מריבית דרושה לכם לצורך הקטנת תשלומי המס - שימו לב כי ניתן לעשות זאת רק כנגד הכנסות מקרן כספית או קפ"מ (קרן פקדונות ומלוות) ולא כנגד הכנסות מפק"מ או מתכנית חיסכון.

קרן כספית או קרן פקדונות ומלוות הינה קרן נאמנות "פטורה" שאינה

משלמת מס על רווחיה, והמס מוטל אך ורק על החוסך - וזאת רק כאשר הוא מוכר את היחידות שלו בקרן. לפיכך יכול החוסך לדחות ולדחות את תשלום המס ובכך לייצר לעצמו רווחים שוליים נוספים, ריבית זה ריבית. זאת לעומת פק"מ אשר במסגרתו מנוכה המס על הריבית המשולמת לחוסך באופן כזה שלחוסך אין את האפשרות לדחות את מועד תשלום המס.

לענין המס, יש לשים לב כי שיעור המס הרלבנטי לפיקדון לא צמוד שהינו 15% חל על כל ההכנסה מריבית, ואילו שיעור המס הרלבנטי לפיקדון צמוד או לקרן נאמנות (קרן כספית או קרן פקדונות ומלוות) שהינו 25% חל רק על ההכנסה הריאלית, שמעבר לעליית המדד. כך שלא ניתן לקבוע כי בכל מקרה בהכרח 15% זה פחות מ-25%. הדבר תלוי בגובה ההכנסה (הריבית שמציעים לכם בבנק או ההכנסה המשוערת מקרן הנאמנות) ובשיעור החזוי של עליית המדד (האינפלציה) לאותה התקופה. לכן כמו בכל השקעה, מומלץ לאסוף נתונים, לעשות שיעורי בית לפני קבלת החלטות ולבחון את אלטרנטיבות החיסכון וההשקעה בערכים נטו, לאחר כל ההשפעות ולאחר המס.

הטבות מס לגמלאים ולבעלי הכנסות נמוכות

מבלי להמעיט בערכם של יתרונות המיסוי של קרן כספית או קרן פקדונות ומלוות שפורטו מעלה, לפק"מ (וגם לתכנית חיסכון) יש יתרון מיסוי משמעותי שחובה להביאו בחשבון, כאשר החוסך נמנה על אוכלוסיית הגמלאים או בעלי ההכנסות הנמוכות. רק במסגרת פק"מ או תכנית חיסכון (לענין תכנית חיסכון לא חובה תכנית חיסכון בנקאית) ניתן ליהנות מהטבות המס

לגמלאים ולבעלי הכנסות נמוכות. לענין הכנסה מקרן כספית או מקרן פקדונות ומלוות (קרן נאמנות) לפי לשון הוראות פקודת מס הכנסה, מדובר בשיעור מס קבוע ומוחלט וכאמור מעלה, הכנסה זו חייבת במס בשיעור של 25% (נכון לשנת המס 2013). לענין הכנסה מפק"מ צמוד (או תכנית חיסכון) לפי לשון הוראות פקודת מס הכנסה אין מדובר בשיעור מס קבוע ומוחלט אלא מדובר בשיעור מס מירבי, דהיינו בשיעור שלא יעלה על 25%.

נדגיש כי לענין הכנסה מפק"מ לא צמוד (או תכנית חיסכון), כוונת המחוקק אינה ברורה, לא ניתן לקבוע באופן חד-משמעי האם מדובר בשיעור מס קבוע ומוחלט או שיעור מס מירבי, ולפיכך לעניות דעתי נקודה זו נתונה לפרשנות, כאשר שיעור המס הרלבנטי לחישוב כאמור מעלה, הינו 15%. לכן, כאשר מדובר ביחיד שמלאו לו 60 שנים בשנת המס, לצורך הדוגמא אם אין לו כלל הכנסות חייבות במס אחרות, הוא יכול במסגרת הגשת דוח שנתי למס הכנסה לדרוש "לנצל" את מדרגות המס הנמוכות הרלבנטיות להן הוא זכאי בשיעורים של 10%, 14% ו-21% (נכון לשנת המס 2013) במלואן על ההכנסה מריבית מפק"מ (או תכנית חיסכון). זה נכון בהכרח לגבי פיקדון צמוד, זה ענין של פרשנות לגבי פיקדון לא צמוד.

מאמר זה מובא לידע כללי בלבד והוא אינו מהווה תחליף לקבלת ייעוץ. אין מדובר בייעוץ השקעות. שום אינפורמציה המופיעה במאמר אינה מהווה המלצה לביצוע או אי ביצוע מהלך כלשהו. מחובתך להתייעץ לפני כל פעולה. המידע מוצג להמחשה בלבד. חבות המס הסופית בכל מקרה תיקבע אך ורק על ידי רשויות המס על פי הקבוע בפקודת מס הכנסה.